

Folkbildning i en digital samtid

Medskick till strategiarbete

Den här rapporten är resultatet av ett arbete som genomfördes under våren 2021. Under februari-mars 2022 har den omarbetats och tillfogats ytterligare material.

Den ursprungliga rapportens syfte var att undersöka vad vi vill utveckla tillsammans som Ett SV – inte i den mening att vi ska göra samma sak över hela landet, snarare att SV som organisation behöver förstå och hantera hur digitaliseringen utmanar den organisatoriska strukturen. Vidare var syftet att rusta SV för pandemins efterdyningar samt ombesörja stämmans beslut om en gemensam digital plattform.

Efter att arbetet med utvecklingshubben för folkbildning i en digital samtid inletts har man tagits ett nytt grepp kring digitaliseringsfrågan med en något större ansats. En digitaliserad samtid sätter premisserna för vår organisation ur spel – den lokala närvaro som varit vår främsta konkurrensfördel får en förändrad betydelse när vägar till kunskap och umgänge tar sig nya uttryck. Digitaliseringen medför förändringar, både för individ, organisation och samhälle, som är mer genomgripande än att SV nu bör ha ett utbud av cirklar online. Frågan är hur och var människor söker kunskap och umgänge i en digital samtid och framtid, samt vilka implikationer detta har på folkbildningen.

Förbundskansliet, mars 2022

Lina Brustad, projektledare SVs förbundskansli

Innehållsförteckning

Inledning	3
Vad är digitalisering?	3
Vad innebär digitalisering för en organisation?	3
Digitaliseringsstrategi	4
Omvärldsanalys	4
Allmänna tendenser i vår omvärld och samtid	4
Andra utbildningsaktörer i den digital världen	5
Digitalisering hos andra studieförbund	5
Den digitala klyftan	6
SVs digitala erbjudande – En nulägesanalys	7
SVs digitala verksamhet före pandemin	7
SVs digitala verksamhet under och efter pandemin	7
Hur vill man mötas och lära inom folkbildningen?	8
Lärande möten	8
Synkront och asynkront lärande	9
SVs roll som samhällsaktör för att minska den digitala klyftan	9
Utmaningar i en digital tid	9
Staden, landsbygden och internet	9
Generalist eller specialist	10
Professionalisering och behovet av professionsutveckling	10
Organisatoriska och bidragsmässiga utmaningar	11

Inledning

Vad är digitalisering?

Ordet digital kommer från det engelska ordet *digits* – siffror – och syftar på det maskinspråk som består av ettor och nollor och som innebär att maskiner kan lagra och förmedla information. *Digitalisering* syftar på förändring av processer genom införandet av digital teknik. Det kan till exempel handla om att göra något mer effektivt eller tillgängligt.

Processen att gör om det vi redan gör analogt till att göra samma sak fast digitalt, kallas för *digitisering*. Exempel är att skanna in böcker eller transformer ljud från LP-skivor till ett digitalt format. Att genomföra samma studiecirkel som innan fast online, innebär en digitisering av studiecirkelverksamhet.

Att digitalisera eller genomgå en *digital transformation* innebär ett större förändringsarbete där digitala teknikers möjligheter får transformera processer på ett mer genomgripande sätt och där det analoga inte längre fungerar som utgångspunkt eller norm. Som exempel har Spotify inneburit en digital transformation av hur vi konsumerar musik.

Vad innebär digitalisering för organisationer?

Införandet av teknik är idag helt oundviklig och det påverkar och förändrar alla delar av en organisation, så som ledarskap, arbetssätt och organisationskultur. Av denna anledning är digitalisering egentligen i första hand en ledningsfråga, inte en IT-fråga eller teknikfråga för några enskilda eldsjälar att arbeta med. För att lyckas måste den digitala transformationen genomsyra hela organisationen och eftersom alla områden påverkas måste alla i ledande positioner vara med och driva utvecklingen.

För medarbetarna kan digitaliseringen leda till nya arbetssätt och arbetsuppgifter. Metoder för hur vi arbeta tillsammans påverkas när man organiserar sig på nya sätt. Ofta leder förändringen till mer frihet men också ökade krav på självständighet hos medarbetare. Detta ställer i sin tur krav på fortbildning. Kulturförändringar, så som att ordningen för möten och kommunikation förändras, kan väcka känslor av osäkerhet och oro. Hur kommer min arbetsdag se ut? Kommer jag ha den kompetens som krävs för att klara ut de förväntningar som kommer finnas på mig?

Mer och ny teknik ökar kravet på teknisk kunskap och förståelse, vilket också kräver fortbildning. Både ledning och personal behöver förstå vad tekniken kan göra idag och vad den kanske kommer kunna göra i morgon. Detta krävs för att implementera nya arbetssätt och för att se digitaliseringen som en möjlighet och resurs. Ledningens tekniska kompetens är avgörande för att lyckas.

Organisationer som lyckas i sin digitala transformation lägger mindre arbetstid på att planera och följa upp. I stället jobba de med ett mer kontinuerligt testande. Att planera och sedan sätta är för långsamt i en tid där digitalisering ständigt skapar nya förutsättningar och möjligheter. Dessutom är det ofta väldigt kostsamt. I stället handlar det om ett mer utforskande arbetssätt där man får utrymme att arbeta agilt och där man organiserar sig för att undvika stuprör och vattentäta skott mellan medarbetare och teams. Detta kräver självständiga medarbetare, tillitsbaserat ledarskap och småskalig verkställan hela tiden. Det

som blir bra skalas upp och förs in i övriga organisationen. Metoden handlar om att skapa förutsättningar för ständig anpassning till nya förutsättningar i stället för att skapa standards. Detta kräver i sin tur transparens och dialog, snarare än välförpackad information som sänds från ledningen och nedåt i organisationen. Agila arbetsmetoder kräver medarbetare som är grundade i organisationens uppdrag. I SVs fall handlar det om att vara förankrad i folkbildningen och att ha en tydlig inre folkbildningskompass.

Sammanfattningsvis och något förenklat handlar digitalisering av en organisation inte bara om implementering av ny teknik utan först och främst om att få alla med på tåget, om att skapa förutsättningar för agila arbetssätt och sedan om att få hela organisationen att förstå hur vi kan göra saker ännu smartare och bättre med hjälp av teknik.

Digitaliseringsstrategi

Just nu befinner sig hela samhället i en transformativ era och det är viktigt att SV vet i vilken riktning de skall gå. Var och hur SV ska digitaliseras är både en strategisk och operativ fråga, men för att de ska lyckas med en digital transformation behöver de en vision för sin digitala utveckling. Vad är SV i en digital tid? Var är deras digitala destination? För att nå visionen behövs en digitaliseringsstrategi som i sin tur behöver innehålla en omvärldsanalys.

Omvärldsanalys

Syftet med en omvärldsanalys är att förstå sin omvärld för att kunna vara relevant. Nedan följer en kort omvärldsanalys med fokus på digitalisering men även mer generella förändringsprocesser som vi just nu befinner oss mitt i och som SV behöver ha i bakhuvudet i sitt eget förändringsarbete.

Allmänna tendenser i vår omvärld och samtid

När den här rapporten skrivs har Ryssland just inlett ett krig i Europa. Desinformation används som vapen. Det är en attack på hela den demokrati som folkbildningen har i uppdrag att vakta och utveckla.

Digitaliseringen av vår omvärld förändrar betydelsen av fysiska platser. Det påverkar alltifrån var vi handlar till var vi sitter när vi jobbar. Onlinebutiker innebär att fysiska butiker upphör och att centrum i små städer ändrar karaktär. Möjligheten att arbeta på distans verkar leda till en ny ruralisering, där människor flyttar från storstäder till den stadsnära landsbygden.

Detta är en utveckling som dessutom skulle kunna förstås som en reaktion på andra stor frågor som karaktäriserar vår tid. Globaliseringen och klimatförändringarna är exempel på frågor som driver fram förändringar i vårt beteende.

Automatisering, digitalisering, robotar och annan AI-teknik innebär förändring i vilka mänskliga egenskaper, förmågor och kompetenser som värdesätts på arbetsmarknaden. När alltmer går att lösa med teknik, värdesätts unika mänskliga förmågor som är svåra för tekniken att lösa. Att vara stark är inte längre en viktig egenskap för att få ett arbete.

Vilka möjligheter och utmaningar följer med de tendenser som beskrivs ovan? Vad betyder detta för SV? Var och för vem är folkbildningen viktig nu? Vilka frågor bränns mest? Vilken roll vill SV ta i allt detta?

Andra utbildningsaktörer i den digitala världen

Under de senaste åren har möjligheten att utbilda sig online fullkomligt exploderat. Världsledande universitet tillgängliggör föreläsningsserier online och plötsligt kan den som har tillgång till internet få tillgång till världens samlade kunskap. Generation Z (personer födda 05 eller senare) söker kunskap på plattformar som YouTube varje dag. Det växer fram Communitys där personer med specialintressen kan mötas och lära tillsammans, helt oberoende av bostadsort eller -land, för den delen. Möjligheten att köpa en utbildning online är oändlig och tillgänglig oavsett var du bor, så länge du har digital kompetens, tillgång till digital utrustning och en bra uppkoppling. Att höras och synas i detta larm av möjligheter är en tuff utmaning för alla och kravet på kommunikativ skicklighet ökar.

Andra utbildningsaktörer så som högskolor och universitet utvecklar nu e-learningplattformar för att skapa möjlighet till interaktion för sina studenter som deltar i utbildningar online. Det är folkbildningens kärna – möte och dialog mellan människor som en viktig ingrediens för motivation och lärande – som nu växer fram hos andra aktörer. Detta går att tolka dels som att det SV erbjuder är efterfrågat, dels att konkurrensen med andra aktörer på en utbildningsmarknad ökar och att folkbildningens särart blir mindre tydlig.

Andra studieförbund

År 2019 släppte Folkbildningsrådet rapporten *Digitalisering inom folkbildningen*¹. Där finns att läsa om hur den digitala utvecklingen sett ut hos studieförbunden fram till pandemin. Sammanfattningsvis kan man säga att viljan är stor och att det gjorts en del verksamhetsrelaterade ansträngningar, men att en verklig digitalisering eller digital transformation inte kommit till stånd ännu hos något studieförbund.

Generellt är studieförbunden traditionellt uppbyggda organisationer med relativt långsamma men demokratiska beslutsprocesser. Flera studieförbund är dessutom, liksom SV, decentraliserade i sin struktur, vilket innebär att möjligheten att agera snabbt och enat försvåras, även om det finns goda exempel – till exempel under flyktingkrisen 2015 – då SV lyckades arbeta snabbfotat och samstämt.

Under pandemin har dock samtliga studieförbund arbetat hårt med att tillgängliggöra sin verksamhet på internet och det finns nu ett relativt stort utbud av kurser för allmänheten som erbjuds online. Det finns också många kulturarrangemang så som debatter, föreläsningar osv att ta del av för allmänheten. Flera studieförbund marknadsför föreningsutvecklande cirkelverksamhet som vänder sig specifikt till medlemsorganisationer. Samtliga studieförbund har sannolikt arbetat hårt med att utbilda sina cirkelledare i att

¹ <https://www.folkbildningsradet.se//om-folkbildningsradet/publikationer-och-remissvar/rapporter/2019/digitalisering-inom-folkbildningen/>

använda digitala verktyg och att stötta sina föreningar i att till exempel genomföra sina årsmöten digitalt. Vissa studieförbund så som Sensus har kommit längre i att på sin hemsida, på ett lättillgängligt sätt, tillhandahålla verktyg för att ”ställa om” befintlig verksamhet till digitala plattformar. Sensus har även hittat en struktur på sin hemsida som gör de digitala kurserna mer synliga än vad till exempel SV har lyckats med. SV har inte heller lyckats lika bra med att synliggöra de verktyg som finns att tillgå.

Det finns utmaningar i villkor och bidragssystem som nu diskuteras studieförbunden emellan, i syfte att hitta vägar att anpassa verksamheten till en digital tid. Ett exempel är diskussionen om det ska vara tillåtet med asynkron verksamhet. En annan är hur kommunbidraget skall hanteras när deltagare nu kan komma från hela Sverige.

Den digitala klyftan

I en återkommande studie genomförd av Internetstiftelsen svarade senast 96% av de tillfrågade att de använder internet. Av dessa säger sig 93% använda internet varje dag och 98 % av hushållen uppger att de har tillgång till internet hemma. Bland svenskar som är 76 år och äldre uppger 73% att de använder internet. De som inte använder internet tillhör ofta gruppen äldre äldre (personer över 80 år), är lågutbildade, tillhör låginkomsthushåll, lever i högre utsträckning på landsbygden och bor oftare ensamma. Det är också vanliga att inte använda internet om man har en funktionsvariation.² Här tecknas en bild av vilka vi menar när vi talar om den digitala klyftan.

Den digitala klyftan innebär utanförskap som får konsekvenser bortom bristen på möjligheter att hålla kontakt med släkt och vänner och att betala räkningar på internet. I en alltmer digitaliserad tid hamnar de som står utanför internet även utanför möjligheten att göra sig hörd och att ta del av information. För att en demokrati skall fungera fullt ut behöver alla medborgare så långt som möjligt ha samma förutsättningar. Genom historien har folkbildningen bidragit till minskade klyftor, så som att kunna läsa och skriva eller tala engelska, i syfte att stärka demokratin.

² <https://svenskarnaochinternet.se/rapporter/digitalt-utanforskap-2020/sammanfattning/>

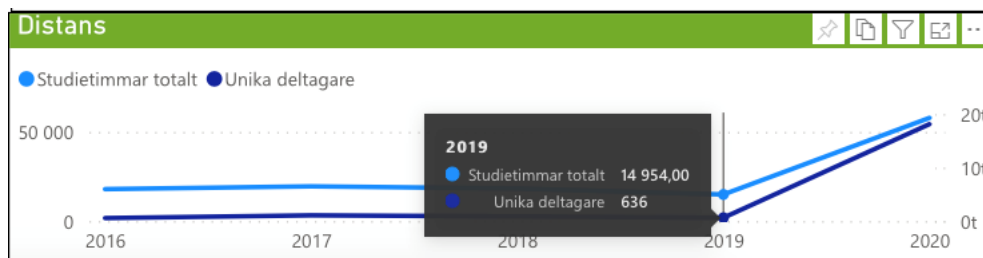
SVs digitala erbjudande – En nulägesanalys

I den rapport som togs fram under våren 2021 gjorde man följande analys av SVs digitala verksamhet före och under pandemin. Med digital verksamhet avses här verksamhet som genomförs helt eller delvis online. Här finns även inspel kring verksamhetsformer som är relevanta i en diskussion kring organisationens digitalitet.

SVs digitala verksamhet före pandemin

Digitaliseringen av verksamheten och i viss mån även arbetssätt var ett särintresse som drevs av några särskilda eldsjälar. Ofta ensamt på vardera enheten inom vår organisation. En kamp att få till en ökad kompetens bland personal. Jobbade i stuprör inom och mellan avdelningarna. Det som skedde digitalt var ofta av annan art än den ”vanliga” verksamheten och blev ofta något separat och ”annorlunda”. Under flera år genomfördes utvecklingsprojekt och utbildningsinsatser utan att ge någon större effekt på den totala digitaliseringstakten i SV.

I Folkbildningsrådets rapport “Digitalisering inom folkbildningen, 2019” ansåg respondenterna att digitaliseringen bidrar till att utjämna utbildningsklyftor och i andra hand bidrar digitaliseringen till att stärka och utveckla demokratin. I det senare lyfts särskilt perspektivet om att lära sig att använda digitala offentliga tjänster och medverka i den offentliga debatten fram, samt öka delaktigheten inom kulturlivet.

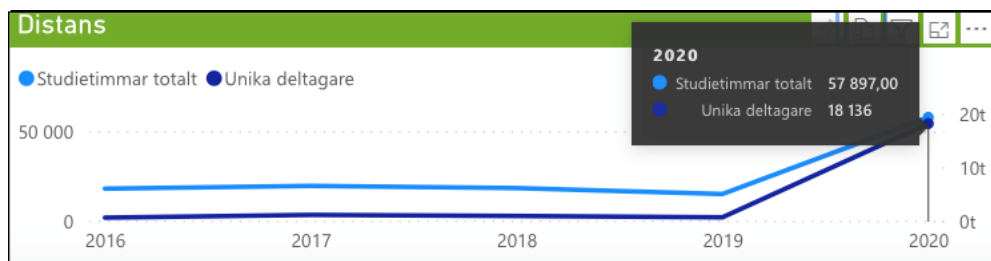

SVs digitala verksamhet under och efter pandemin

Vi har digitaliseringen som ”plan A” och en del i allt det vi gör snarare än ”Plan B” som sitter fast på en strategisk nivå. Digitaliseringen är operativt och aktivt i vår vardag. En stor utveckling har skett främst inom hur vi jobbar inom organisationen ensamt och med varandra. Den digitala kompetensen hos medarbetare har ökat och användandet av digitala arbetssätt och verktyg är idag vardag för de flesta. En positiv effekt av digitaliseringen börjar synas i det arbete med effektivisering och standardisering av processer som kommer frigöra verksamhetsutvecklarens tid att fokusera mer på cirkelledare och deltagare.

Även inom verksamheten har en utveckling mot fler digitala cirklar och kulturarrangemang skett. Där har förflyttningen inte varit lika stor som vi hade hoppats men det har skett en ”mentalshift” som är en viktig

förutsättning för framtida nödvändiga kliv för vår organisation. Det som sker nu utmanar vår geografiska fördelning och suddar ut vår befintliga organisationsstruktur. All verksamhet kan genomföras fysiskt eller/och digitalt. Formen blir ett av många verktyg och definierar inte verksamhetens innehåll.

Hur vill man mötas och lära inom folkbildningen?

Det flexibla lärandet eller sk blended learning, där lärandet sker i olika former både vid träffarna och mellan träffarna i en cirkel är inget nytt. Det ligger naturligt i folkbildningens pedagogik. Men i och med lättillgängliga digitala verktyg samt den ökade digitala kompetensen sker nu en beteendeförändring hos deltagare som innebär att fler och fler ser möjligheten i att blanda digitala och fysiska träffar. I takt med en ökad digital kompetens hos deltagarna kommer de digitala inslagen att vara en naturlig del i stort sett all verksamheten. Att t ex kunna delta vid en fysisk träff första gången och att sedan fortsätta cirkeln digitalt, för att eventuellt avsluta med ytterligare en fysisk träff skapar möjlighet att delta i verksamhet längre ifrån hemmet.

Lärande möten

Lärande och motivation hänger ihop. För att lära behövs motivation och intresse för det som ska läras. Deltagare i studiecirkel som är fria och frivilliga har ofta hög motivation för lärande, de har själva valt att delta och de har kanske till och med ett mål med sitt lärande t ex att utveckla sig inom ett hantverk, att lära ett nytt språk eller driva på i bygdens utvecklingsprojekt. När möjlighet ges till att lära digitalt skapas nya förutsättningar för de som har svårt att hinna med eller av andra anledningar har svårt att delta i fysisk verksamhet.

För verksamhet där det sociala mötet är målet sker också lärande och utveckling. Utmaningen i den digitala verksamheten är att också kunna tillgodose deltagarnas behov av att kunna vara sociala med varandra. Hur det kan se ut i hybridmötet behöver fortfarande utforskas. Utveckling av den här typen av verksamhet bygger ofta på goda relationer mellan medarbetare och föreningsliv, eller medarbetare och ledare. God digital kompetens hos medarbetare och ledare är avgörande för att SV ska lyckas här.

Synkront och asynkront lärande

Det synkrona lärandet är det som sker samtidigt, gemensamt lärande i en grupp som träffas fysiskt eller online i realtid. Utbytet sker i interaktionen mellan deltagare och mellan deltagare och ledare. Folkbildningens pedagogik är inriktad på det gemensamma lärandet där alla kompetenser och erfarenheter tas tillvara. Det asynkrona lärandet är det som sker på egen hand innan och mellan träffar i t ex en studiecirkel. Det är en viktig del i det totala lärandet. Här finns tid för reflektion och lärande i egen takt. Det kan också vara träning och repetition i specifika moment som behövs i det synkrona lärandet. Vid planering av en god pedagogiks helhet omfattar en studiecirkel både synkront och asynkront lärande oavsett om det sker digitalt eller fysiskt.

SVs roll som samhällsaktör för att minska den digitala klyftan

SV har en lång tradition att arbeta med att minska klyftor i samhället, och det gäller även arbetet med att minska den digitala klyftan. I SVs styrka ligger våra medarbetes och ledares förmåga att möta människor med olika behov och med goda pedagogiska metoder bidra till att människor lär och utvecklar sig inom nya områden. Det är fortsatt ett viktigt uppdrag för folkbildningen och för Studieförbundet Vuxenskolan inom ramen både för vårt demokratiuppdrag och för att uppfylla statens syfte ” att öka delaktigheten i samhället ”. SVs arbete med digitaliseringen ska inte hindra ett fortsatt aktivt arbete med att minska den digitala klyftan. Pågående samarbeten och utvecklingsarbeten inom funktionsrätt med t ex digitalisering av Mitt Val, seniorverksamhet samt verksamhet med de särskilda folkbildningsanslagen är några exempel på det.

Utmaningar i arbetet med digitaliseringen

Staden, landsbygden och internet

Det uppstår en utmaning i den lokalt förankrade verksamheten när människors beteenden förändras och nya digitala vanor skapar efterfrågan på arrangemang som har både fysiska och digitala inslag. Dessutom ökar efterfrågan på hybrida lösningar där deltagandet kan vara både fysiskt och digitalt i samma arrangemang. Sannolikt kommer både teknik och kompetens behöva anpassas till olika former av hybridverksamhet i hela organisationen.

Det här leder oss in på en närmast filosofisk fråga. SVs lokala närvaro brukar lyftas fram som organisationens största styrka, men vad är det att vara lokal i en digital tid? Om de platser där liv kan utspela sig tidigare delats upp mellan stad och landsbygd, och där stora förflyttningar under en hundraårsperiod skett från landsbygd till stad, ser vi nu framför oss en liknade utveckling där förflyttningar kommer att ske till internet? Det är inte en plats där vi kan ställa våra sängar, men det är en plats för arbete, umgänge, lärande, osv.

Blir SVs lokala närvaro och decentraliserade organisation en styrka eller en svaghet i en sådan framtid? Krävs det en digital SV-avdelning om organisationen skall kunna finnas i Metaverse eller på andra framtida internetbaserade platser? Hur skiljer sig förutsättningarna för folkbildning på landsbygden, i staden och på internet? Hur ser tillgängligheten och konkurrensen ut? Vilka målgrupper når vi var? Vad betyder allt detta för SV?

Generalist eller specialist

Traditionellt har SVs personal varit tvungna att vara generalister. Den som bemannar ett litet kontor som erbjuder en bred verksamhet behöver kunna lite av varje. Hen behöver dessutom vara en flink administratör, kommunikatör, vaktmästare och it-tekniker. För att få ett arbete på SV har allsidighet varit meriterande och många av SVs medarbetare är vana att sköta varje arrangemang från början till slut och att lösa alla typer av problem som dyker upp längs vägen.

Nu befinner vi oss i en tid som alltmer präglas av professionalisering. När vi konkurrerar med en mängd utbildningsanordnare blir generalism – att vara lite bra på allt – inte längre en självklar styrka. I stället kommer vi sannolikt behöva fler specialister. Det digitala ger oss möjlighet att anställa personer som är riktigt kunniga inom ett visst område och som kan stötta flera avdelningar, eller till och med hela landet, med sin kompetens. Sannolikt blir detta viktigt för att SV skall stå sig i en ökad konkurrens, inte bara i storstäder utan överallt där internet är tillgängligt.

I en tid av ökad professionalisering måste SV hänga med. Den hemmavävd känslan kan vara charmig i det fysiska rummet men inte på internet. På internet konkurrerar man med hela världens utbildningsanordnare, då blir professionalitet helt avgörande för att lyckas.

Professionalisering och behovet av professionsutveckling

För att kunna arbeta proaktivt mot en framtid där folkbildning online är en självklar del av SVs utbud för att nå det övergripande målet för organisationen, måste de säkerställa att de har rätt kompetens i organisationen. Professionalisering och det ökade behovet av specialistkunskaper skapar ett stort behov av fortbildning, men också ett nytt tänk vid nyrekryteringar.

Många verksamhetsutvecklare i hela landet har redan gjort innovativa resor under pandemin, både för sin egen och sina cirkelledares kompetensutveckling. De lade mycket tid på att köpa in och lära sig ny teknik för att sedan lära cirkelledare och föreningar att hantera den nya tekniken. Detta visade sig vara mycket tidskrävande, men innebär samtidigt att SV nu tagit några stora kliv framåt i sin digitala utveckling. Många små insatser har gjort stor skillnad, vilket SVs alla medarbetare skall vara stolta över.

Trots det står SV inför stora kompetensmässiga utmaningar. Kanske räcker det inte med vanlig kompetensutveckling nu, för att skapa goda förutsättningar för en digital transformation. Kanske krävs det en hel professionsutveckling. Vad är det att vara verksamhetsutvecklare eller chef på ett studieförbund i en digital tid? Vilka kunskaper och färdigheter behövs? Hur lär man sig dem på bästa sätt?

Organisatoriska och bidragsmässiga utmaningar

Den digitala folkbildningens största utmaning ligger sannolikt i synen på deltagaren som en lokal person som anmäler sig och deltar i verksamhet på den ort där hen bor. Både organisation och bidragssystem utgår från den beskrivningen. Men den digitala deltagaren deltar snarare, oberoende av bostadsort, i verksamhet utifrån intresse och verksamhetens utformning. Detta gör att både organisation och bidragssystem nu behöver anpassas efter denna nya verklighet.

Stora delar av folkbildningsverksamheten har under pandemin tagit ett kliv ut på internet, vilket medför att lokalt arrangerade cirklar kan få deltagare från hela landet. Det skapa möjligheter till smalare erbjudanden med ledare med specialkompetens. Den typen av verksamhet kommer troligen att utvecklas och öka på SVs allmänmarknad. Allmänmarknaden är idag ca 7% av den totala verksamheten, men med ett stort utbud online skulle den marknaden troligen kunna bli större och tillgänglig för nya målgrupper.

Rent hypotetiskt skulle sådan verksamhet som sker online gå att utveckla och administrera från en plats för hela landet. Kompetens och genomarbetade erbjudanden med digitalt kompetenta ledare torde då vara några av framgångsnycklarna. Det skulle även lösa dagens problem med att SVs avdelningar nu konkurrerar med varandra när de erbjuder samma sak fast till olika priser på samma marknad på internet. En direkt demoraliserande situation som behöver lösas innan större konflikter uppstår.

Den digitala verksamheten visar också på utmaningar i statsbidragsvillkoren. Till exempel efterfrågas möjligheten att tillåta asynkrona inslag i studiecirklar, vilket inte är tillåtet idag då endast synkrona möten får rapporteras för statsbidrag. En blandning av synkron och asynkron verksamhet skulle göra folkbildningen mer tillgänglig och digital verksamhet skulle kunna möjliggöra interaktivt asynkront lärande på ett sätt som de fysiska cirkelarna inte gör idag.

En annan utmaning med bidragssystemet är rapportering av digital verksamhet kopplat till kommunbidraget. Kommuner vill sannolikt inte ge bidrag till verksamhet som inte i första hand kommer deras egna medborgare till gagn. Onlinekurser som arrangeras av ett SV-kontor i en stad kan potentiellt få deltagare från hela landet, men kanske inte en enda just från den kommun där verksamheten rapporteras och får bidrag. Detta är en fråga som kommer att behöva en lösning om studieförbunden skall kunna bedriva verksamhet online.